Anne ve babaya iyilik

Fevzi Durmuş: “Dinimizde evlâdın anne ve babaya karşı görevleri nelerdir?”

Anne ve baba hakkı, Allah hakkından sonra gelir ve en önemli haklardandır. Kur’ân, “Biz insana, önce Bana, sonra da anne ve babana şükret diye tavsiye ettik” buyuruyor.1

Evlât olarak“Allah hakkı için—dünyada en nazik olacağımız insanların birincisi annemiz, ikincisi babamızdır. Onlara saygıda kusur etmeyeceğiz.

Şu hadisleri dikkatle inceleyelim:

* “Anne ve babasını râzı eden Allah’ı râzı etmiştir. Anne ve babasını kızdıran Allah’ı kızdırmıştır.”2

* “Akşam rüyâ-yı sâdıkada gördüm ki, ümmetimden bir adam vardı. Susuzluktan dili dışarıya sarkmış, soluyordu. Tuttuğu Ramazan orucu geldi ve ona su ikrâm etti. Ümmetimden bir adam gördüm ki, önü karanlık, arkası karanlık, sağı karanlık, solu karanlık, üstü karanlık, altı karanlıktı. Yaptığı hac ve umresi geldi ve onu bu karanlıklardan kurtardı. Ümmetimden bir adam gördüm ki, ölüm meleği ruhunu almak için gelmişti. Anne ve babasına yaptığı iyilikler geldi. Meleğin o anda ruhunu almasına mâni oldu. Ümmetimden bir adam gördüm ki, mü’minlerle konuştuğu halde, onlar kendisiyle konuşmuyorlardı. Akrabalarıyla olan iyi ilişkileri geldi ve onlara hitaben, ‘Bu akrabalarına iyilik ederdi’ dedi. Bunun üzerine onlar onunla konuştular. O da onlara karıştı.”3

* “Cennete girdim. Orada bir güzel okuma sesi işittim. ‘Bu okuyan kim?’ diye sordum. ‘Hârise bin Nu’man’ dediler. (Hârise bin Nu’man annesine ve babasına iyilikleri sebebiyle bu makama ulaşmıştır.) İşte anne-babaya yapılan iyilik böyledir. İşte anne-babaya yapılan iyilik böyledir. Kişiyi böyle yükseltir.”4

* Bir adam: “Yâ Resûlallah! Benim hısımlarım var. Ben onlara yaklaşıyorum, onlar benden uzaklaşıyorlar, benimle alakâlarını kesiyorlar. Ben onlara iyilik yapıyorum, onlar bana kötülük yapıyorlar. Ben onlara yumuşak davranıyorum, onlar bana kaba ve saygısız davranıyorlar” dedi.

Allah Resûlü (asm) buyurdu ki:

“Eğer dediğin gibiyse, sanki sen onlara sıcak kül yedirmişsin, öyle mi? Sen bu hâl üzere devam ettikçe, onlara karşı Allah’ın rahmeti seninle beraber olur.”5

* “İyiliklerine karşılık akrabalarına iyilik yapmak ve ziyarette bulunmak kâmil bir yakınlık sayılmaz. Asıl kâmil yakınlık, kendisiyle yakınlık bağları koparılmak istendiği vakit, yakınlığını koparmamak ve onu devam ettirmektir.”6

Biz haklı da olsak, haksızlığa da uğramış olsak, anne ve babamızla ilişkilerimizi koparmayacağız. Eğer uzaktaysak, telefonlaşmaktan çekinmeyeceğiz. Telefon da dâhil her türlü haberleşme araçlarıyla görüşmeye, aramaya, hâl ve hatırlarını sormaya, bir ihtiyaçları varsa elimizden geldiğince ilgilenmeye ve yardımcı olmaya devam edeceğiz; sırf Allah için, yalnız, yalnız ve yalnız Allah için.

Bediüzzaman Hazretlerinin ifadesiyle, dünyayı da isteyen, âhireti de isteyen, annesini ve babasını memnun etmelidir. Çünkü onları memnun ve razı etmek dünyada rızıkta bolluk ve bereket sebebidir; âhirette ise Allah’ın rızasına ermeye ve Cennete girmeye vesiledir. Onları kırmak ve rencide etmek ise, tek kelimeyle,—Allah muhafaza—dünyada ve âhirette hüsran ve felâket demektir! Allah’ın rahmetini ve merhametini isteyen, rahmetin birer hediyesi olan anne ve babasına muhakkak merhametli davranmalıdır.7

Zaten biz Allah için yaşamıyor muyuz? Bizim kalbimiz Allah’a dönük değil mi? Bizim muhatabımız bire bir Cenâb-ı Allah değil mi? Anne ve babamızın beşeriyet icabı hatalarını büyütüp onlara saygıda kusur edersek, biz kaybedenlerden oluruz. Onlara duâ edelim. Hallerini ve hatırlarını aramaya-sormaya devam edelim. Onların bize olumlu cevap vermesini beklemeyelim bile. Belki onların da kalbi bize karşı kırıktır! Belki bizim de hatalarımız var! Kendimizi denetliyor muyuz? Kendimizi sorguluyor muyuz? Kendimize çuvaldızı batırıyor muyuz?

Hatamız varsa onların gönlünü almaya ve helâlleşmeye bakacağız; hak dâvâ etmeden! Eğer hakkını helâl etmiyorsa, biz nezaketimizi ve saygımızı asla bozmayacağız. Suçumuz olmasa da, gönlünü almaya, gönlüne girmeye devam edeceğiz. Başarıncaya kadar! Usanmak, geri çekilmek, sabırsızlık göstermek yok! Telefonu yüzümüze kapasalar bile; biz hiç bozulmadan, yeniden açıp; “Anneciğim, babacığım! Ellerinizden öperim. Allah’a emanet olun” diyeceğiz ve telefonu nazikâne kapatacağız. Annemize ve babamıza karşı âdeta melekleşeceğiz.

Allah’ın rızasını kazanmak elbette ucuz değildir. Cenâb-ı Hak, cümlemize rızasına dâhil ameller nasip eylesin. Âmin.

Dipnotlar:

1- Lokman Sûresi, 31/14
2- Câmiü’s-Sağîr, 3/3553
3- Câmiü’s-Sağîr, 2/1456
4- A.g.e., 2/2159
5- Riyâzü’s-Sâlihîn, 318
6- A.g.e., 322
7- Mektûbât, s. 252